

**І. Л. Гасюк**

кандидат наук із фізичного виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичної культури та валеології
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

УДК 35.087:796.062(045)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ Й СПОРТОМ: СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

У статті проведений системний аналіз законодавчої бази державного управління в сфері фізичної культури і спорту. Досліджено становлення та генезис організаційних, правових, функціональних основ діяльності органів виконавчої влади України в сфері фізичної культури і спорту.

В статті проведено системний аналіз законодавчої бази государственного управления в области физической культуры и спорта. Исследовано становление и генезис организационных, правовых, функциональных основ деятельности органов исполнительной власти Украины в отрасли физической культуры и спорта.

In the article the analysis of the systems of legislative base of state administration is conducted in area of physical culture and sport. Becoming and genesis of organizational, legal, functional bases of activity of organs of executive power of Ukraine is investigational in industry of physical culture and sport.

Фізична культура й спорт, як соціально—культурне явище, окрема галузь людської діяльності, останнім часом, набуває надзвичайно великого значення для держави, суспільства, окремого індивіда. В умовах глобальних трансформацій соціально—економічної системи нашої країни потребують докорінного перегляду організаційно—змістові, теоретичні, методичні засади організації державного управління сферою фізичної культури й спорту. На думку багатьох дослідників управлінсько—організаційних основ діяльності галузі [5; 6; 7; 8] першочергового розв'язання вимагають питання пов'язані з переосмисленням ролі та місця держави, місцевого самоврядування, громадських організацій та установ у розвитку та підвищенні ефективності діяльності галузі фізичної культури й спорту. Не викликає заперечень той факт, що рівень розвитку фізичної культури й спорту знаходиться в певній залежності від організаційної злагоженості управлінського механізму, який скеровує поступальний розвиток галузі завдяки взаємодії й чіткому розмежуванню повноважень державних органів влади, проведенням чіткої програми дій щодо провадження державної політики по її розвитку, визначення місця та ролі громадських організацій у цих процесах. Сучасні тенденції розвитку галузі свідчать про наявність інтеграційних процесів, які спрямовані на приведення у відповідність вітчизняних управлінських стандартів і норм сфери фізичної культури й спорту до рівня провідних країн світу. Дослідження вчених галузі [5; 6; 7; 8], прийняття її ратифікація низки міжнародних документів [3; 23; 24; 25; 26] обумовлюють необхідність зміни в підходах щодо формування організаційної структури державного управління галуззю, які мають ґрунтуватись на позитивному досвіді, який був набутий в еволюційному процесі управлінської системи.

Протягом останніх років науковці галузі приділяли значної уваги проблемам удосконалення організаційних основ розвитку фізкультурно—спортивного руху в Україні [5], питанням організації й технології управління фізичної культури та спорту на регіональному рівні [6], теоретичним і методичним основам управління галуззю [8], розробці інноваційних шляхів поліпшення менеджменту фізичного виховання й спорту. Однак, досліджень спрямованих на системне узагальнення сучасного стану та тенденції удосконалення організаційно—правових основ державного управління сферою фізичної культури й спорту, обмаль, і в зв'язку із цим нами робиться спроба висвітлення досліджуваної проблеми.

© Гасюк І.Л., 2009.



Метою нашого дослідження є системний аналіз генезису організаційно—правових основ державного управління сферою фізичної культури й спорту в Україні.

У главі 4 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” визначені організаційно—правові засади державного управління в сфері фізичної культури і спорту [30]. На думку Н. Нижник та С. Мосова [4], під державним управлінням слід розуміти діяльність органів та установ усіх гілок державної влади (законодавчої, виконавчої, судової) з вироблення й здійснення регулюючих, організуючих і координуючих впливів на всі сфери суспільства з метою задоволення його потреб, що змінюються. Як зазначає із цього приводу З. Гладун [2], державне управління — це організуюча діяльність державних органів виконавчої влади, яка полягає в організації виконання законів і нормативно—правових актів, здійсненні розпорядження ресурсами загальнодержавної власності, з метою комплексного соціально—економічного розвитку, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах життя. Відповідно до ст. 27 галузевого закону [30] до органів державного управління фізичною культурою й спортом законодавцем віднесено Верховну Раду України, яка визначає державну політику, і здійснює законодавче регулювання відносин у сфері фізичної культури й спорту, а також здійснює контроль за реалізацією державної програми розвитку фізичної культури й спорту в Україні та за виконанням законодавства про фізичну культуру й спорт; Центральний орган виконавчої влади з фізичної культури й спорту, який забезпечує реалізацію державної політики в галузі фізичної культури і спорту, і несе відповідальність за її виконання; Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування які створюють у своєму складі відповідні органи з фізичної культури і спорту.

У проєкті галузевого закону в ст. 7-11 [29] до органів державного управління сферою фізичної культури й спорту віднесено виключно систему органів виконавчої влади, що певною мірою узгоджується з позицією вчених у галузі державного управління [1], яка полягає в тому, що державне управління є одним із видів державної діяльності, який здійснюється системою органів виконавчої влади, відповідно ці органи, діючи від імені держави з метою реалізації управлінських функцій, здійснюють державне управління. На думку В. Я. Малиновського [1], виконавча влада є однією із трьох гілок державної влади, яка складається із системи державних органів і установ, що розробляють, і реалізують державну політику в політико—адміністративній, господарській та соціально—культурній сферах шляхом здійснення владно—політичних та владно—адміністративних функцій, а також надають громадянам державні послуги. Під органами виконавчої влади розуміють самостійний вид органів державної влади, які у відповідності з конституційним принципом поділу державної влади покликані здійснювати функції, покладені на виконавчу гілку влади, надавати громадянам державні послуги та наділені для цього відповідною компетенцією [1]. Позитивом, у запропонованих змінах до галузевого закону слід вважати більш детальну регламентацію повноважень органів виконавчої влади в сфері фізичної культури й спорту. Законодавцем до компетенції Кабінету Міністрів України в сфері фізичної культури й спорту пропонується віднести: реалізацію державної політики в галузі, розгляд і затвердження програм розвитку фізичної культури й спорту, прийняття нормативно—правових актів, розвиток інфраструктури та матеріально-технічного забезпечення галузі, інформування Верховної Ради України про виконання програм розвитку фізичної культури й спорту, вирішення питань щодо підготовки та підвищення кваліфікації кадрів та наукового забезпечення галузі, медичного та інформаційного забезпечення сфери фізичної культури й спорту, здійснення міжнародного співробітництва [29].

У відповідності до ст. 27 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” безпосереднє керівництво справами фізичної культури і спорту покладено на центральні органи виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади в сфері фізичної культури й спорту із часів утворення незалежної Української держави пройшли у своєму генезисі декілька етапів свого становлення й розвитку [30].

Постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 1991 р. [9] було створено Міністерство України в справах молоді та спорту, і яке стало правонаступником колишнього Державного комітету УРСР у справах молоді, фізичної культури й спорту. У відповідності до цієї постанови було створено відповідні органи виконкомів, які здійснювали керівництво в галузі молоді, фізичної культури й спорту на підвладній їм території. Згідно положення про міністерство головними завданнями шойно створеного центрального органу управління були: формування державної політики у вирішенні



проблем молоді, розвитку фізичної культури й спорту, прогнозування та забезпечення комплексного розвитку цих сфер; керівництво та контроль за ходом реалізації державної політики з кола підвідомчих питань; проведення різноманітних заходів у сфері фізичної культури й спорту; підготовка фізкультурних кадрів; пропаганда фізичної культури й спорту; розробка заходів щодо розвитку виробництва молодіжних і спортивних товарів та обладнання, зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів та інших установ. Міністерство України в справах молоді й спорту відповідно до покладених завдань здійснювало провадження єдиної державної політики в питаннях фізичної культури й спорту, розробляло комплексні та цільові програми з підвідомчих питань, забезпечувало запровадження системи соціального захисту спортсменів, забезпечувало запровадження в практику науково обґрунтованої системи фізичного виховання населення та підготовки спортсменів; розробляло й затверджувало положення про спортивну класифікацію, республіканські нормативи з питань фізичної культури й спорту, проводило реєстрацію національних федерацій із видів спорту, сприяло розвитку олімпійського руху на Україні, визначало види спорту для поширення їх на території України та інші.

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1992 р. [17] прийнято й затверджено нове положення про Міністерство України в справах молоді й спорту. У новому положенні окремим пунктом зазначалось про те, що Міністерство забезпечує реалізацію державної політики з питань молоді, фізичної культури та спорту, несе відповідальність за їх розвиток. Також, новим у положенні було те, що до головних завдань, які вирішувало Міністерство було віднесено здійснення державної політики в галузі міжнародного співробітництва з питань молоді, фізичної культури й спорту. У відповідності до висуnutих завдань розширено перелік процесуально-правових дій які могло здійснювати Міністерство, а саме: залучати до розв'язання актуальних проблем молодіжного та фізкультурно-спортивного руху громадські, молодіжні об'єднання, добровільні спортивні товариства, національні федерації з різних видів спорту; за дорученням Кабінету Міністрів України розробляти проекти законів і рішень Уряду України, брати участь у підготовці таких проектів разом з іншими центральними органами державної виконавчої влади України, громадськими об'єднаннями; виступати засновником цільових і благодійних фондів, організувати проведення молодіжних і спортивних лотерей. До позитивних змін у положенні про Міністерство можна віднести розширення прав щодо залучення до вирішення актуальних питань щодо розвитку галузі громадських об'єднань, спортивних товариств, федерацій за видами спорту, залучення Міністерства до розробки й удосконалення правових основ діяльності сфери фізичної культури й спорту, закріпленні на законодавчому рівні права Міністерства щодо утворення й залучення додаткових джерел фінансування галузевих програм шляхом утворення благодійних і цільових фондів.

Указом Президента України від 27 вересня 1996 р. [20] із метою вдосконалення структури управління економікою та соціальною сферою створено новий центральний орган управління фізичною культурою й спортом — Державний комітет України з фізичної культури й спорту. Постановою Кабінету Міністрів України [13] встановлено граничну чисельність працівників центрального апарату Державного комітету з фізичної культури й спорту в кількості 90 одиниць. Також, було дозволено Державному комітету з фізичної культури й спорту мати чотирьох заступників голови, у тому числі одного першого, а також колегію в кількості одинадцяти чоловік. У відповідності до постанови було створено структурні підрозділи державних адміністрацій для здійснення керівництва комплексом проблем фізичної культури й спорту на підвідомчій їм території. Указом Президента України від 14 листопада 1996 р., затверджено Положення про Державний комітет України з фізичної культури й спорту [10]. До головних завдань щойно створеного центрального органу управління додатково віднесено повноваження щодо здійснення державного нагляду та контролю в сфері фізичної культури й спорту, розвитку аматорського та професійного спорту. Слід відзначити те, що значно було розширено перелік функціональних обов'язків комітету, у порівнянні з попереднім центральним органом управління галузі, а саме: брати участь у розробленні проектів Державного бюджету України та загальнодержавних програм економічного й соціального розвитку України; вносити пропозиції щодо державного інвестування розвитку фізичної культури й спорту, умов їхнього оподаткування, одержання цільових кредитів, визначення особливостей приватизації в соціально-культурній сфері, демонополізації підприємств, розвитку виробництва спортивного обладнання та інвентарю;



забезпечувати реалізацію антимонопольної політики у сфері фізкультури і спорту, сприяти розвитку конкуренції; проводити фінансову й економічну політику стосовно розвитку підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління комітету, відповідно до законодавства здійснювати заходи щодо їхньої санації; сприяти розвиткові олімпійського та параолімпійського руху в Україні; розробляти відповідні фінансово—економічні нормативи, механізми їхнього впровадження, забезпечувати вдосконалення системи обліку та звітності, контрольно—ревізійної роботи та державної статистики в дорученій сфері; брати участь у підготовці міжнародних договорів України, укладати договори міжвідомчого характеру, забезпечувати реалізацію міжнародних і міжурядових договорів, угод у сфері фізичної культури і спорту, здійснювати в установленому порядку зовнішньоекономічну діяльність у сфері фізичної культури і спорту, вживати заходів до її вдосконалення; здійснювати організаційні заходи, пов'язані з роботою за межами України спортсменів, тренерів та інших спеціалістів з різних видів спорту, видавати ліцензії на право здійснення фізкультурно—оздоровчої та спортивної діяльності; забезпечувати в межах своєї компетенції реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, контроль за її збереженням у центральному апараті Комітету, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління; забезпечувати у межах повноважень, визначених законодавством, виконання завдань мобілізаційної готовності держави. Державний комітет України з фізичної культури й спорту мав право за дорученням Кабінету Міністрів України представляти його в міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів України; скликати в установленому порядку наради з питань, що належали до його компетенції; притягати у встановленому порядку до дисциплінарної відповідальності керівників підприємств, установ і організацій, що належали до сфери його управління; разом із відповідними центральними органами виконавчої влади здійснювати в межах своїх повноважень контроль за цільовим використанням державних коштів на реалізацію програм, проектів, заходів щодо розвитку фізичної культури і спорту.

Важливим нововведенням слід уважати надане право утворювати при Держкомспорті України наукову раду з учених і висококваліфікованих спеціалістів для розгляду наукових рекомендацій та інших пропозицій щодо головних напрямів розвитку фізичної культури й спорту, обговорення найважливіших програм та інших питань. Утворення Державного комітету, основним завданням якого стало виключно розв'язання комплексу питань по розвитку фізичної культури й спорту, дозволило суттєво підвищити ефективність управління галуззю, у першу чергу, за рахунок уникнення складної організаційної структури центрального органу виконавчої влади, конденсації зусиль центрального органу управління виключно на реалізації галузевих програм. Підвищенню ефективності управління галуззю сприяло значне розширення повноважень центрального виконавчого органу, які стосувалися вирішення питань міжнародного співробітництва України в галузі фізичної культури й спорту, удосконалення правових механізмів контролю в галузі, надання ефективних економічних важелів регулювання діяльності галузі, введення процедури ліцензування, що дозволило впорядкувати правила здійснення господарської діяльності в сфері фізичної культури й спорту, а також залучення до вирішення проблем функціонування й розвитку галузі висококваліфікованих наукових кадрів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1999 р. затверджено типові положення про управління й комітет із питань фізичної культури та спорту обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в містах Києві та Севастополі державної адміністрації [19]. До основних завдань управлінь із питань фізичної культури й спорту було віднесено розроблення регіональних комплексних і цільових програм розвитку фізичної культури, і спорту та забезпечення їх реалізації, забезпечення фізичного виховання, і фізкультурно—оздоровчої діяльності в навчально-виховній, виробничій та соціально-побутовій сферах на принципах пріоритету оздоровчої спрямованості, використання сучасних засобів, і форм розвитку фізичної культури населення, а також, було детально регламентовано комплекс повноважень, які визначали напрямки і коло обов'язків управлінь щодо розвитку галузі на підвідомчих їм територіях.

Указом Президента України від 31 травня 2000 р. [21] затверджено нове Положення про Державний комітет молодіжної політики, спорту й туризму України, який став правонаступником Державного комітету України в справах сім'ї та молоді, Державного комітету України з фізичної культури й спорту та Державного комітету України по туризму. У черговий раз об'єднано окремі сфери державного регулювання



під егідою одного центрального виконавчого органу влади. Положення зразака 2000 р. не носило суттєвих, принципових розбіжностей зі своїми попередниками в галузі фізичної культури й спорту, окрім деяких уточнень, які стосувались розширення повноважень комітету щодо визначення плавзасобів як таких, що є спортивними суднами й установлення правил їх обліку; конкретизації кола осіб до яких могли бути застосовані у встановленому порядку існу дисциплінарні стягнення; підкреслено обов'язок комітету щодо вжиття заходів із медичного, диспансерного забезпечення спортсменів, тренерів, а також обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій; розширено узгоджувальне право щодо погодження кандидатур для призначення на посади та звільнення з посад керівників відповідних структурних підрозділів обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2000 р. [15] затверджено типові положення про управління з питань молоді, спорту та туризму обласної, Севастопольської міської державної адміністрації й відділ із питань молоді та спорту районної, районної в м. Севастополі державної адміністрації.

У 2001 р. управління галуззю в черговий раз перетерплює зміни організаційної структури центральних виконавчих органів влади. Указом Президента України від 22 листопада 2001 р. [11] із метою підвищення ефективності реалізації державної політики щодо фізичної культури й спорту, на базі Державного комітету молодіжної політики, спорту й туризму в черговий раз утворено самостійний центральний орган виконавчої влади галузі — Державний комітет України з питань фізичної культури й спорту. Положення по Державний комітет України з питань фізичної культури й спорту було затверджено Указом Президента України від 26 лютого 2002 р. [16]. Відповідно до змін, що були внесені до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” [29], на центральний орган виконавчої влади в сфері фізичної культури і спорту було покладено нові повноваження щодо прийняття рішення про надання спортивній федерації статусу національної або відмову в наданні цього статусу, наданні офіційної згоди спортсменові, який не набув статусу спортсмена—професіонала і включений до основного чи резервного складу збірних команд України, на укладення контракту про діяльність у професійному спорті, відкритті спеціальних рахунків “Україна Олімпійська” і “Україна Паралімпійська” в Головному управлінні Державного казначейства України та використовувати кошти з цих рахунків відповідно до законодавства. У штатному розписі Державного комітету було передбачено нову посаду: заступника голови в зв'язках із Верховною Радою України.

Пізніше, у 2003 р., Постановою Кабінету Міністрів України [27] затверджено типові положення про управління з питань фізичної культури й спорту обласної, Севастопольської, Головне управління з питань фізичної культури й спорту Київської міської державної адміністрації та відділ із питань фізичної культури й спорту районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій. Прийняті положення певною мірою відображали зміни державної політики в галузі фізичної культури й спорту. Так, розвиток паролімпійського руху обумовив затвердження в положенні пункту, який зобов'язував управління забезпечити заходи щодо соціального захисту спортсменів—інвалідів. Посилення соціального захисту спортсменів, удосконалення системи заохочень втілювалось в життя впровадженням державних стипендій олімпійським та паролімпійським чемпіонам, талановитим та перспективним спортсменам, видатним спортсменам, тренерам та дітям фізичної культури й спорту в області (місті), які надавались за клопотанням відповідного управління. Беззаперечним позитивом було відображення у положенні обов'язків управління щодо здійснення заходів по забезпеченню контролю за дотриманням законодавства з питань фізичної культури й спорту, сприяння по впровадженню у практику науково обґрунтованих систем фізичного виховання населення та підготовки спортсменів вищої категорії, забезпечення умов розвитку підприємицтва, залученню інвестицій у сферу фізичної культури й спорту, надання консультаційно—методичної допомоги суб'єктам господарювання з питань ліцензування фізкультурно—оздоровчої та спортивної діяльності, покладення безпосередньої відповідальності за здійснення контролю за технічним станом, ефективністю використання фізкультурно—оздоровчих та спортивних об'єктів, що належать до сфери управління відповідної місцевої держадміністрації, дотриманням правил безпеки під час проведення масових спортивних заходів на цих об'єктах.

З метою вдосконалення системи органів виконавчої влади, що здійснюють



формування та реалізацію державної політики в сфері сім'ї, дітей, молоді, фізичної культури й спорту, Указом Президента України від 26 лютого 2005 р. [18] було реорганізовано Міністерство України в справах сім'ї, дітей та молоді та Державний комітет України з питань фізичної культури й спорту в Міністерство України в справах молоді та спорту.

У подальшому, Міністерство України в справах молоді та спорту було перейменоване в Міністерство України в справах сім'ї, молоді та спорту Указом Президента України від 18 серпня 2005 р. [12]. У відповідності до Указу Президента, Постановою Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2006 р. [22] було затверджено типові положення про управління в справах сім'ї, молоді та спорту обласної, Севастопольської міської державної адміністрації, про відділ у справах сім'ї, молоді та спорту районної, районної м. Севастополю державної адміністрації.

На даний час паралельно діють два Положення про Міністерство України в справах сім'ї, молоді та спорту, які були затверджені відповідно вищезгаданим Указом Президента України й Постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2006 р. [14]. Обидві редакції положення увібрали в себе всі основні пункти попередніх документів, які регулювали напрями діяльності, і визначали повноваження центральних виконавчих органів влади в сфері фізичної культури. До основних нововведень щодо розширення владних повноважень у галузі фізичної культури й спорту щойно створеного центрального органу влади слід віднести: здійснення заходів у межах своїх повноважень щодо адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та імплементації в національне законодавство положень міжнародних договорів, стороною яких є Україна; організація й проведення наукових та соціологічних досліджень із питань фізичної культури й спорту, підготовка доповідей та їх подання Президентові України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, втілення в життя позитивних результатів проведених досліджень; подання КМ України пропозицій щодо переліку видів спорту, відповідно до специфіки яких спортивні федерації мають право набувати всеукраїнський статус незалежно від наявності місцевих осередків у більшості областей України; сприяння національним федераціям з видів спорту та фізкультурно—спортивним товариствам у забезпеченні розвитку олімпійських, параолімпійських, дефлімпійських та неолімпійських видів спорту, у поліпшенні їх матеріально—технічної бази; сприяння Національному комітету спорту інвалідів України та Українському центру з фізичної культури і спорту інвалідів “Інваспорт” у забезпеченні розвитку фізкультурно—реабілітаційної та спортивної роботи та інше; забезпечення в межах своїх повноважень здійснення діяльності Національним антидопінговим центром; здійснення моніторингу цін на послуги державних закладів фізичної культури і спорту; закладів позашкільної освіти, цін на послуги з оздоровлення дітей, товарів фізкультурного та спортивного призначення, товарів і харчування для дітей та в разі необхідності подавати пропозиції щодо формування цінової політики у сфері фізичної культури і спорту.

Як відомо, питаннями розвитку фізичної культури й спорту в межах відповідної галузевої приналежності, опікуються інші центральні органи виконавчої влади. Суттєвим недоліком діючого законодавства в галузі є те, що законодавцем детально не виписано обсяг повноважень та напрямів діяльності в сфері фізичної культури й спорту таких центральних органів виконавчої влади. У проекті Закону України “Про фізичну культуру і спорт” у ст. 9 [28] передбачається здійснити таку регламентацію, яка полягає в наступному: центральний орган виконавчої влади в галузі освіти та науки має забезпечити фізичне виховання й розвиток спорту в системі освіти, підтримувати діяльність учнівських та студентських громадських організацій фізкультурно—спортивної спрямованості; у галузі охорони здоров'я — організувати розвиток спортивної медицини (відсутня диспансеризація, шкільний медичний контроль, контроль у позашкільних медичних закладах); центральні органи виконавчої влади з питань внутрішніх справ, з надзвичайних ситуацій, з державної безпеки мають забезпечити належну фізичну підготовку своїх працівників і підтримку спорту вищих досягнень; центральний орган з питань оборони має забезпечити проведення фізичної підготовки військовослужбовців для підвищення бойової готовності Збройних Сил України та здійснювати підтримку спорту вищих досягнень серед військовослужбовців; центральний орган виконавчої влади з аграрної політики має сприяти розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення та працівників агропромислових підприємств, підтримувати розвиток спорту вищих досягнень; центральний орган виконавчої влади



у сфері праці та соціальної політики має здійснювати підтримку фізкультурно—спортивної та фізичної реабілітації інвалідів, розвиток спорту інвалідів, використанню фізичної культури і спорту за місцем роботи громадян.

Таким, чином підводячи підсумки проведеного аналізу генезису організаційно—правових засад державного управління галуззю можна зробити наступні висновки:

1. Проведений системний аналіз засвідчив, що центральний виконавчий орган влади фізичної культури й спорту перетерплював неодноразові зміни своєї організаційної структури, що значно впливало на зміст і напрями його діяльності.

2. Поліфункціональність, необхідність суміщення владних повноважень щодо реалізації державної політики в різних соціально-гуманітарних сферах значно знижує ефективність діяльності центрального виконавчого органу в сфері фізичної культури й спорту.

3. Організаційні основи державного управління галуззю вимагають більш ґрунтовної регламентації владних повноважень інших центральних виконавчих органів влади які здійснюють управління розвитком фізичної культури й спорту в межах своєї галузевої приналежності.

4. Потребує чіткого визначення й розмежування стратегічних завдань державних та громадських організацій у розвитку фізичної культури й спорту.

У даному контексті подальші наукові пошуки можуть бути спрямовані на розв'язання інших проблем організації державного управління галуззю фізичної культури й спорту.

Список використаних джерел

1. *Малиновський В. Я., Колпаков В. К.* Адміністративне право України : Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 1999. — 736 с.
2. *Гладиш З.* Поняття і зміст державного управління: Адміністративно—правовий аналіз. — Львів : Львівський філіал УАДУ, 1996. — 20 с.
3. *Леонова А. О., Давидова В. П., Новачук О. О.* Ефективність державного управління в контексті євроінтеграції України: Навч.—метод. посіб. — К.: ДПА України, 2007. — 390 с.
4. *Нижник Н., Мосов С.* Про співвідношення державного управління і виконавчої влади // Вісник УАДУ. — 2000. — № 4. — С. 23-29.
5. *Кухтій А. О.* Організаційні основи розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні впродовж ХХ століття: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. — Львів, держ. ін—т фіз. культури. — Л., 2002. — 20 с.
6. *Куделько В. Е.* Організація і технологія управління фізичною культурою та спортом у системі районного територіально-адміністративного утворення: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Харк. держ. акад. фіз. культури. — Х., 2005. - 20 с.
7. *Вабеба О., Кухтій А.* Суть і зміст організаційних основ фізкультурно—спортивного руху в теорії фізичної культури // Педагогіка, психологія та мед.—біол. пробл. фіз. виховання і спорту. — 2003. — № 15. — С. 91-86.
8. *Олішник М. О.* Теоретичні і методичні основи управління фізичною культурою і спортом в Україні: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Нац. ун—т фіз. виховання і спорту України. — К., 2000. — 18 с.
9. Питання Міністерства України у справах молоді і спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.1992 р. (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=242-91-%EF>.
10. Про Положення про Державний комітет України з фізичної культури і спорту: Указ Президента України від 15.04.2002 Р. № 340/2002 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1078%2F96>.
11. Про реорганізацію Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України: Указ Президента України від 22.11.2001 № 1132/2001 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1132%2F2001>.
12. Про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту: Указ Президента України від 18.08.2005 № 1176/2005 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1176%2F2005>.
13. Питання Державного комітету з фізичної культури і спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.1996 № 1176 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1176-96-%EF>.
14. Про затвердження Положення про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.11.2006 № 1573 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1573-2006-%EF>.
15. Про затвердження типових положень про управління з питань молоді, спорту та туризму обласної, Севастопольської міської державної адміністрації і відділ з питань молоді та спорту районної, районної у м. Севастополі державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2000 р.



- № 1879 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1879-2000-%EF>.
16. Про Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту: Указ президента України від 26.02.2002 р. № 191/2002 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=191%2F2002>.
17. Питання Міністерства України у справах молоді і спорту: Постанова кабінету Міністрів України від 08.06.1992 р. № 312 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=312-92-%EF>.
18. Про Міністерство України у справах молоді та спорту: Указ Президента України від 26.02.2005 р. № 381/2005 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=381%2F2005>.
19. Про затвердження типових положень про управління і комітет з питань фізичної культури та спорту обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.1999 р. № 534 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=534-99-%EF>.
20. Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України: Указ Президента України від 26.07.1996 р. № 596/96 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=596%2F96>.
21. Про Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України: Указ президента України від 31.05.2000 р. № 740/2000 (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=740%2F2000>.
22. Про затвердження типових положень про управління у справах сім'ї, молоді та спорту обласної, Севастопольської міської державної адміністрації, про відділ у справах сім'ї, молоді та спорту районної, районної у м. Севастополі державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 78 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=78-2006-%EF>.
23. Резолюція 60/8, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй, "Зміцнення миру і побудова більш щасливого життя на планеті за допомогою спорту і втілення олімпійських ідеалів" від 03.11.2005 р. № 60/8 [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_e19.
24. Резолюція 60/9, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй, "Спорт як засіб сприяння вихованню, здоров'ю, розвитку і миру" від 03.11.2005 р. № 60/9 [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_f37.
25. Модельний закон про студентський спорт 16.06.2003 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=997_a10.
26. Модельний закон про професійний спорт від 31.05.2007 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=997_g25.
27. Про затвердження типових положень про управління з питань фізичної культури і спорту обласної, Севастопольської, Головного управління з питань фізичної культури і спорту Київської міської державної адміністрації, про відділ з питань фізичної культури і спорту районної, районної у м. Києві та Севастополі державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів від 17.07.2003 р. (втратив чинність) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>.
28. Про внесення змін до Закону України "Про фізичну культуру і спорт": Проект Закону України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/sport/doccatalog/document?id=93031>.
29. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-ХІІ [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>.

*Стаття рекомендована до друку кафедрою фізичної культури та валеології
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 7 від 18 березня 2009 року)*

Надійшла до редакції 02.04.2009
Рекомендована до друку 19.06.2009



